

RAPPORT

Smart City Sweden

Trafikverkets insatser inom uppdraget att stödja
Sveriges demonstrationsplattform Smart City Sweden
med fokus på investeringar och export

Regeringsuppdrag 2018-2021

Trafikverket

Postadress: Trafikverket, 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Smart City Sweden – regeringsuppdrag 2018-2021

Författare: Strömberg Christer PLkva, Stefan Granbäck PLkvh och Alice Dahlstrand PLkvp

Dokumentdatum: 2021-12-22

Ärendenummer: TRV 2018/29858

Version: 1.0

Kontaktperson: Christer Strömberg, PLkvg

Innehåll

Regeringsuppdraget	4
Trafikverkets bidrag i regeringsuppdraget	5
Kartläggning av goda exempel inom hållbar mobilitet	5
Uppföljning av Trafikverkets bidrag.....	6
Trafikverkets expertstöd	6
Trafikverkets internationella roll.....	6
Trafikverkets kommunikation.....	7
Trafikverkets insatser år 2018-2019	7
Trafikverkets insatser år 2020	8
Trafikverkets insatser år 2021	9
Ekonomi och budget	10
Ekonomisk rapport år 2018-2019	10
Ekonomisk rapport år 2020-2021	10
Uppföljning	11
Reflektioner och lärdomar	11
Delmål i uppdraget för Trafikverket och övriga utpekade myndigheter:	12
Tillväxtanalys delrapport om Smart City Sweden 2021	13

Regeringsuppdraget

Smart City Sweden är namnet på Sveriges demonstrationsplattform för hållbara stadslösningar med fokus på investeringar och export. Demonstrationsplattformen kommuniceras på projektets övergripande webbsida¹ och på de medverkande aktörernas webbsidor, se Trafikverkets webbsida².

Syftet är att visa upp verksamheter och testbäddar för smarta städer runt om i landet och verka för att öka den internationella attraktionskraften för svenska hållbara stadslösningar inom ramen för Sveriges exportstrategi.

År 2018 fick Energimyndigheten i uppdrag att bredda Smart City Sweden som demonstrationsplattform under åren 2018-2021. Uppdraget omfattade miljö- och teknikfrågor ur ett brett perspektiv och inkluderade planering, byggande, digitalisering, social hållbarhet, transporter och annat som är relevant för en hållbar, smart stadsutveckling.

Smart City Sweden finansierades av regeringen och koordinerades av Energimyndigheten. Besöksplattformen drevs av IVL Svenska miljöinstitutet i samarbete med Trafikverket, Boverket, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Vinnova, Tillväxtverket och Business Sweden samt regionala organisationer, branschorganisationer och privata företag.

Trafikverket, övriga myndigheter och Business Sweden ingick i en referensgrupp som koordinerades av Energimyndigheten. Referensgruppen med respektive deltagande myndighet skulle stärka projektet genom att:

- utgöra en kompetens- och resursbas utifrån respektive sakområdesexpertis, som kan bidra i samband besök från utlandet (löpande).
- kartlägga insatser och projekt inom respektive organisation som kan vara relevant för hållbar stadsutveckling.
- gemensamt och i dialog med Business Sweden avgränsa och välja ut exempel som tillsammans kan stärka bilden av svensk kompetens med särskilt fokus på svenska produkt- och tjänsteföretag och utvecklingsinsatser som kan attrahera utländska investeringar (2019-2020).
- bidra till ett demonstrations- och kommunikationsunderlag som baseras på utvalda exempel (2019-2021).

---

¹ <https://smartcitysweden.com/>

² <https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/trafikverkets-uppdrag/regeringsuppdrag-remisser-och-remissvar/Regeringsuppdrag/smart-city-sweden/>

Trafikverkets bidrag i regeringsuppdraget

Energimyndigheten och Näringsdepartementet tydliggjorde 2018 Trafikverkets dåvarande uppdrag.

1. Trafikverket skulle bidra med expertstöd inom frågor som rör transporter och transportlösningar i staden, för både personresor och godstransporter.
2. Trafikverket skulle lyfta exempel på produkter, innovationer, samverkansmodeller och annat inom en rad områden som Trafikverket ville marknadsföra internationellt.
3. Trafikverket skulle också utifrån sitt uppdrag kommunicera om Smart City Sweden både internt och externt.
4. Specificeringen av Trafikverkets arbete utifrån delmålen i uppdraget:
”Myndigheterna inom uppdraget har etablerat ett fördjupat samarbete kring innehållet på plattformen i syfte att lyfta fram och presentera svenska lösningar och erfarenheter inom området smarta städer.”

Kartläggning av goda exempel inom hållbar mobilitet

En del i regeringsuppdraget var att respektive myndighet skulle kartlägga sina goda exempel med koppling till smarta och hållbara stadslösningar. Kartläggningarna skulle ligga till grund för vad som sedan lyftes fram och visades upp inom Smart City Sweden för omvärlden.

Trafikverket gjorde en kartläggning av goda exempel inom hållbar mobilitet. Exempelen samlades in med hjälp av tjänstemän på Trafikverket, av flera kommuner, samt konsulter verksamma inom trafik- och transportfrågor. Därefter gjordes en kvalitativ utvärdering av exemplen i tre steg.

I det första steget kontrollerades att projekten/insatserna var genomförda, att de gick att relatera till stadsutveckling och att de fanns inom Trafikverkets expertisområde, det vill säga mobilitet, resor och transporter.

I nästa steg utvärderades projekten/insatserna huruvida de ansågs bidra till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet eller inte.

I det tredje och sista steget utvärderades övriga projektmål kopplade till Smart City Sweden. Exempel på projektmål var att projekten/insatserna skulle vara innovativa, replikerbara och exportmogna.

Bland de exempel som fick godkänt i alla tre steg, lyftes 23 exempel fram som så kallade goda exempel för hållbar stadsutveckling inom Trafikverkets expertisområde. Samtliga exempel kunde räknas som något av följande:

- Process- och samverkansformer
- Projekt- och metodutveckling
- Produkter och lösningar

De utvalda exemplen kategoriserades i nio olika teman enligt figuren nedan.

Läs mer om respektive kategori och exempel i Trafikverkets rapport om kartläggningen.³

Trafikverket levererade även bakgrundsinformation med olika temaområden till Smart City Swedens webbsida, ingången för de internationella kontakterna som avsåg att boka besök i Sverige. Bakgrundsinformationen levererades i form av så kallad storytelling, inom områdena biodrivmedel, elektrifiering, kollektivtrafik, delad mobilitet, cykling, digital infrastruktur och digitala staket ”geofencing”.

Uppföljning av Trafikverkets bidrag

Trafikverkets expertstöd

Trafikverket bidrog under projektperioden med ett uppskattat expertstöd inom frågor rörande transporter och transportlösningar i staden, för både personresor och godstransporter.

Trafikverkets internationella roll

Trafikverket lyfte exempel på produkter, innovationer, samverkansmodeller och annat inom de områden som Trafikverket ville marknadsföra internationellt.

Sverige har kommit långt inom trafiksäkerhetsområdet och sedan många år är det många länder som vill ta del av Sveriges exempel. Trafikverket har en ledande roll för trafiksäkerhet i Sverige och för att sprida kunskap som räddar liv i trafiken

---

³ Kartläggning av goda exempel inom hållbar mobilitet. Trafikverkets bidrag till regeringsuppdraget Smart City Sweden. <http://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1366651/FULLTEXT01.pdf>

etablerade Trafikverket 2019 Vision Zero Academy⁴ med information om Nollvisionen, trafiksäkerhetsåtgärder, publikationer, internationella kurser och globala konferenser. De som arbetar med trafiksäkerhet inom Trafikverket delar återkommande med sig av sin kunskap på internationella konferenser och sprider kunskap och information via digitala kanaler, bland annat filmklipp på Youtube.

Digitala möten, eller resfria möten, är en viktig del i det genomgripande digitaliseringsarbete som pågår i svenska myndigheter. Under perioden 2011-2015 fick Trafikverket regeringens uppdrag att vara ett stöd för att öka andelen resfria möten och har sedan dess drivit projektet Resfria möten i myndigheter – REMM⁵. REMM samordnar arbetet inom ett antal utvalda myndigheter. Under perioden 2011-2015 skedde samordningen för 20 myndigheter och 2016 fick ytterligare drygt 60 myndigheter i uppdrag i sina regleringsbrev att arbeta enligt REMM-metodik. Arbetet med REMM har fortsatt, bland annat medverkade REMM i ett nordiskt erfarenhetsutbyte om virtuella möten inom projektet DigiNord, för att ge stöd till de nordiska länderna. Under 2018 medverkade REMM i en workshop i Genève med 50 FN-representanter och vidare uppdrag inom FN diskuteras. REMM tog fram en 10-stegsmodell för kunskapsspridning om resfria/digitala möten.

Trafikverkets kommunikation

Trafikverket har kommunicerat både internt och externt om sitt uppdrag inom Smart City Sweden.

- Trafikverkets information om Smart City Sweden.⁶
- Trafikverkets publicerade kartläggning av goda exempel externt.⁷
- Trafikverket publicerade nyhetsartiklar internt om Smart City Sweden.
- Trafikverket informerade på Trafikverkets olika möten om Smart City Sweden.

Trafikverkets insatser år 2018-2019

Trafikverket medverkade genom möten, konferenser och med kartläggningen av goda exempel.

Under 2019 informerade Trafikverket om Smart City Sweden vid följande tillfällen:

- Australasian Road Safety Conference
- Möte med Australia Ministry of Transport och New Zealand Ministry of Transport.

---

⁴ Mer om Vision Zero Academy på

<https://www.trafikverket.se/en/startpage/operations/Operations-road/vision-zero-academy/> och <https://smartcitysweden.com/best-practice/408/vision-zero/>.

⁵ Mer om REMM på

<https://www.remm.se/>.

⁶ <https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/trafikverkets-uppdrag/regeringsuppdrag-remisser-och-remissvar/Regeringsuppdrag/smart-city-sweden/>.

⁷ <https://trafikverket.ineko.se/se/kartl%C3%A4gning-av-goda-exempel-inom-h%C3%A5llbar-mobilitet-trafikverkets-bidrag-till-regeringsuppdraget-smart-city-sweden>

Trafikverkets insatser år 2020

Trafikverket genomförde ett internt kunskapswebbinarium om Smart City Sweden.

Under 2020 deltog Trafikverket i referensgruppens möten, workshoppar och ett stormöte inklusive representanter från de regionala noderna⁸ samt höstuppstartsmöte.

Regelbundna avstämningar gjordes i Trafikverkets interna projektgrupp, liksom med kollegor på enheten Strategisk utveckling och Kommunikation.

Trafikverket genomförde möten med Business Sweden om Trafikverkets utlandsverksamhet och handlingsplan. Trafikverket deltog vid tre tillfällen i marknadsspecifika möten med representanter från Kalifornien, Frankrike och Kina.

Under 2020 medverkade Trafikverkets expertkompetens inom trafiksäkerhet. Nollvisionen efterfrågades och Trafikverket bidrog med expertkompetens och utbildning genom Vision Zero Academy för delegationer från fyra olika länder vid fyra olika tillfällen: Colombia, Egypten, Indien och Kazakstan.

Den 4-6 november arrangerade Vision Zero Academy i samarbete med Sweden-India Business Council (SIBC) och Automotive Research Association of India (ARAI) en digital nollvisionsutbildning för seniora statstjänstemän från Indiens transportdepartement och indiska myndigheter med ansvar för infrastruktur, kollektivtrafik och trafiksäkerhet. Trafiksäkerhetsexperter från Trafikverket och Vision Zero Academy föreläste tillsammans med experter från Transportstyrelsen, VTI, RISE, Polisen, Folksam, Volvo och Autoliv.

Den 14 december anordnade svenska ambassaden i Egypten och Business Sweden ett webinarium om trafiksäkerhet för tjänstemän från egyptiska transportministeriet, det civila samhället och andra intressenter. Trafikverket berättade om implementeringen av Vision Zero och betydelsen av systemdesigners ansvar. Vägtransportsystemet måste utformas för att hantera mänskliga misstag eller bristande regelefterlevnad av regler. Trafikverket betonade områden som hastighet, säkerhetsbälten, alkohol och droger, en säker fordonspark, infrastruktur och vård efter kollision som viktiga områden. På seminariet deltog även Volvo som berättade om produktsäkerhet och att fordonstillverkare måste vara en del av lösningen på problemet.

Med anledning av Coronapandemin har arbetet saktat in vilket främst har märkts på att antalet besök till Sverige och att efterfrågan inte har varit lika hög på Trafikverkets expertkompetens. Under perioden med pandemin ersattes fysiska besök och konferenser med digitala event. Det påverkade inte Trafikverkets medverkan negativt, utan ökade snarare möjligheterna för Trafikverkets medarbetare att delta med kort varsel.

Under pandemin visade det sig att det går att lösa besöksverksamhet digitalt och vi blir tvingade att tänka i innovativa banor och hitta nya lösningar för att sprida information om goda svenska lösningar. Diskussioner har förts med Näringsdepartementet om en eventuell förlängning av uppdraget med anledning av pandemin, men något sådant beslut har inte tagits när denna rapport skrivs.

---

⁸ Utöver huvudkontoret i Stockholm har Smart City Sweden även besöksmottagningar i ytterligare fem regionala noder: Göteborg, Malmö, Borlänge, Linköping och Umeå.

Trafikverkets insatser år 2021

Under år 2021 medverkade Trafikverket i flera digitala möten, konferenser och i webinarier.

Under våren 2021 medverkade Trafikverket i webinarier

- "How do we create safe and sustainable roads?" med temat säkra städer. Maria Krafft, Trafikverkets måldirektör för trafiksäkerhet, föreläste under webinarier.
- "How do we create the mobility system of the future?" med temat fossilfrihet och hållbar mobilitet. Johannes Berg anlätades som föredragshållare för webinarier från Trafikverkets digitaliseringsprogram.

Därefter fick Trafikverket med kort framförhållning och återkommande nya datum frågan om medverkan i ytterligare ett webinarium om "Urban planning". Frågan gick till de personer i Trafikverket som arbetat med urbana stråk, men rätt förutsättningar för medverkan gavs inte framför allt på grund av för kort framförhållning.

Under det andra tertialet deltog Trafikverket i ett möte i referensgruppen och i ett stormöte med samtliga deltagare i Smart City Sweden inklusive representanter från de regionala noderna. Utöver dessa möten några kortare avstämningsmöten genomförts internt i Trafikverket.

Ekonomi och budget

För 2018 och 2019 fick Trafikverket och de övriga myndigheterna rekvirera medel motsvarande 1 miljon kronor per år för arbetet i uppdraget. Summan sänktes till 500 000 kr per år för 2020 och 2021.

Eftersom medel har funnits kvar vid varje årsskifte sedan starten 2018, har en mindre andel medel rekvirerats av Trafikverket.

Förbrukade medel under uppdragets genomförandeperiod 2018-2022 har främst utgjorts av arbetstid för Christer Strömberg, Alice Dahlstrand och Stefan Granbäck, liksom av arbetstid för Trafikverkets experter som bidragit med sin expertkunskap. Övriga kostnader specificeras mer detaljerat nedan.

Ekonomisk rapport år 2018-2019

Trafikverket rekvirerade endast 300 000 kronor år 2018 eftersom medlen inte skulle betalas ut förrän efter halvårsskiftet samma år. Ändå hade Trafikverket svårt att göra av med pengarna och de resterande medlen flyttades över till 2019. För 2019 fick Trafikverket rekvirera 1 miljon kronor. I slutet av 2019 utgjordes ej upparbetade medel av 120 124 kr som fördes över till 2020.

Trafikverkets förbrukade medel i Smart City Sweden 2018	
Budget (rekvirerade medel)	300 000 kr
Interna lönekostnader	72 494 kr
Resekostnader	15 203 kr
Oförbrukade medel	212 303 kr
Summa utfall:	87 697 kr

Trafikverkets förbrukade medel i Smart City Sweden 2019	
Budget (rekvirerade medel)	1000 000 kr
Interna lönekostnader	380 128 kr
Resekostnader	82 299 kr
Konsultkostnader (kartläggning goda exempel)	417 449 kr
Oförbrukade medel	120 124 kr
Summa utfall:	879 876 kr

Ekonomisk rapport år 2020-2021

För 2020 rekvirerade Trafikverket 375 000 kr eftersom 2019 års medelstilldelning inte upparbetades.

Med anledning av Coronapandemin gick det åt mindre medel under 2020 än prognostiserat och totalt upparbetades 197 618 kronor. Konsekvenserna i och med

pandemin blev bland annat att konferenser och internationella möten ställdes in eftersom världen stängde ner för att minska smittspridningen. Oförbrukade medel 2020 uppgick till 177 382 kronor vilka flyttades över till 2021.

För 2021 rekvirerades 323 000 kr varav 266 130 kr arbetades upp fram till den 16 december då resterande belopp på 243 352 kr betalades tillbaka till Energimyndigheten. En felräkning i utfallet på grund av att rekvirerat bidrag för 2018 hamnat på fel arbetsorder i Trafikverket gjorde att en ytterligare återbetalning gjordes den 22 december på 323 327 kr. Totalt återbetalades 566 679 kr.

Trafikverkets förbrukade medel i Smart City Sweden 2020	
Budget (rekvirerade medel)	375 000 kr
Interna lönekostnader	173 820 kr
Resekostnader	23 798 kr
Oförbrukade medel	177 382 kr
Summa utfall:	197 618 kr

Trafikverkets medel i Smart City Sweden 2021	
Budget (rekvirerade medel)	323 000 kr
Interna lönekostnader	237 570 kr
Resekostnader	28 560 kr
Oförbrukade medel	56 870 kr
Summa utfall:	266 130 kr

Uppföljning

I uppdraget har totalt tre delrapporteringar gjorts innehållande en ekonomisk uppföljning och en uppföljning gällande de olika delmålen som beskrivs ovan. I slutet av december 2021 gjorde Trafikverket en slutrapportering innehållande en ekonomisk och en skriftlig slutrapport.

Utöver skriftliga och ekonomiska rapporteringar till Energimyndigheten har uppföljning gjorts internt i Trafikverket i PULS.

Reflektioner och lärdomar

Trafikverkets uppdrag inom Smart City Sweden var att bidra med expertstöd inom frågor som rör transporter och transportlösningar i staden, både för person- och godstransporter. Trafikverket medverkade tillsammans med de övriga berörda myndigheterna och aktörerna i det övergripande arbetet med Smart City Sweden genom att ingå i den gemensamma referensgruppen under ledning av Energimyndigheten.

Smart City Sweden arrangerade ofta event med temaområden som ligger utanför Trafikverkets expertkunskap, exempelvis husbyggnation i trä under Expo Dubai-Rural and Development år 2021. Trafikverket har inte en given roll för svensk export utan mer en kunskapsstödjande roll i de frågor där Trafikverket har lång erfarenhet och efterfrågad kunskap. På så vis har ändå Trafikverket uppfyllt uppdraget så långt som var möjligt.

Delmål i uppdraget för Trafikverket och övriga utpekade myndigheter:

- Myndigheterna har skapat rutiner som möjliggör medverkan som expert vid Smart City Sweden – dvs. vid besöksmottagandet av utländska delegationer och vid svenska delegationsresor till utlandet, samt utsett en kontaktperson för denna verksamhet
Trafikverket skapade inte särskilda rutiner för arbetet inom Smart City Sweden. Det finns en framtagen riktlinje för hur Trafikverket ska agera vid internationella besök. Enligt riktlinjen är det enhet Strategisk utveckling som ska samordna internationella besök i Sverige, så långt det är möjligt.
- Myndigheterna har kartlagt sin internationella verksamhet med relevans för området smarta och hållbara städer i syfte att identifiera exportmogna marknader
Trafikverket gjorde en kartläggning av goda exempel inom hållbar mobilitet. Utifrån denna kartläggning identifierade Trafikverket internationell verksamhet som var relevant för området smarta och hållbara städer.
- Innehållet i plattformen är kontinuerligt utökat och uppdaterat
Trafikverket har lämnat synpunkter vid regelbundna tillfällen på vad som behövde ändras i plattformen⁹.
- Rutiner för att lyfta fram potentiellt exportmogna lösningar från myndighetsanknutna initiativ inom smarta och hållbara städer är etablerat
Det ingick inte i Trafikverkets uppdrag.
- Myndigheter med exportfrämjande uppdrag har bidragit till arbetet inom affärsutvecklingsområdet
Trafikverket omfattades inte av detta.

En reflektion från oss som medverkat från Trafikverkets i Smart City Sweden är att det, särskilt inledningsvis, var svårt för projektledningen att förstå vilken roll de olika myndigheterna i uppdraget hade och kunde ta.

En annan reflektion är att Trafikverket framstår som en organisation med lång planeringshorisont gentemot övriga medverkande myndigheter. För Trafikverket medförde det att efterfrågade medarbetare inom aktuella expertområden ofta var uppbokade på föreslagna tider för de aktiviteterna. Det var i regel alltid förfrågningar med kort framförhållning som det ibland gick att tillmötesgå genom omprioriteringar. Vi anser att det skulle underlätta för Trafikverkets medverkan om aktiviteter inom Smart City Sweden hade planerats med längre framförhållning.

---

⁹ <https://smartcitysweden.com/best-practice/>

Tillväxtanalys delrapport om Smart City Sweden 2021

Tillväxtanalys konstaterade följande i en delrapport om Smart City Sweden 2021:

- I projektet är det många steg innan en affär kan bli till.
- Effektmålet för projektet är ökad export, men det kan diskuteras om projektet är riggat för att strikt bidra till ökad export för de deltagande företagen.
- Det har tagit lång tid för projektet att komma igång. En fråga som kan behöva lyftas är hur den begränsade projekttiden påverkar möjligheten att bygga upp kontakter och relationer som ska leda till affärer på sikt.
- Projektet har fått göra omställningar på grund av Coronapandemin.
- Samverkan mellan de regionala noderna har utvecklats under projektets gång, men skulle kunna stärkas ytterligare framåt.
- De regionala noderna ska täcka stora områden, vilket är en utmaning med nuvarande resurssättning.
- Det finns behov av att stärka varumärket Smart City Sweden gentemot de svenska företagen. Intervjustudien som Sweco har genomfört visar att många företag har låga kunskaper om Smart City Sweden och/eller blandar ihop det med andra organisationer eller projekt.
- Smart City Sweden saknar utvalda målmarknader. Utifrån uppdragets effektmål finns det skäl till att diskutera om vissa marknader särskilt ska prioriteras inom projektet.

Tillväxtanalys avslutar rapporten med att om det blir en eventuell förlängning av uppdraget finns det behov av att justera uppdragets mål eller design.

Avslutningsvis så anser vi från Trafikverket som medverkat i Smart City Sweden att om det skulle bli en eventuell förlängning där Trafikverket medverkar, så behöver den organisatoriska hemvisten ändras från Transportkvalitet till Strategisk utveckling.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

trafikverket.se